

Fundusze Europejskie
dla Nowoczesnej Gospodarki

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 PARP
Grupa PFR

Załącznik nr 1 do Regulaminu wyboru projektów

Przewodnik kwalifikowalności wydatków

Działania FENG.02.17

Rozwój oferty klastrów dla firm

program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki

25 kwietnia 2023 r.

Spis treści

1	Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie.....	4
1.1	Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis.....	4
1.2	Zasady kwalifikowalności podatku VAT	5
2	Wkład własny	5
3	Wydatki operacyjne koordynatora klastra.....	6
3.1	Pomoc publiczna	6
3.2	Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania.....	6
3.3	Zakres działań objętych wsparciem	6
3.4	Kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach pomocy operacyjnej dla koordynatora klastra	7
3.4.1	Personel.....	7
3.4.2	Koszty wsparcia uczestników projektu (objęte pomocą publiczną na podstawie art. 27 ust. 7 Rozporządzenia 651/2014).....	8
3.4.3	Usługi zewnętrzne	10
3.4.4	Dostawy (inne niż środki trwałe).....	10
3.4.5	Nieruchomości	11
3.4.6	Koszty pośrednie (ogólne).....	11
4	Wydatki inwestycje koordynatora klastra.....	11
4.1	Pomoc publiczna	11
4.2	Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania.....	11
4.3	Zakres działań objętych wsparciem	12
4.4	Kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach pomocy inwestycyjnej dla koordynatora klastra	13
4.4.1	Środki trwałe	13
4.4.2	Roboty budowlane	13
4.4.3	Wartości niematerialne i prawne.....	13
5	Wydatki koordynatora klastra związane ze świadczeniem usług z zakresu internacjonalizacji klastra	14
5.1	Pomoc publiczna	14
5.2	Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania.....	14
5.3	Zakres działań objętych wsparciem	15

5.4	Kategorie wydatków kwalifikowalnych związanych ze świadczeniem przez koordynatora klastra usług z zakresu internacjonalizacji klastra.....	16
5.4.1	Usługi zewnętrzne (pomoc de minimis).....	16
5.4.2	Koszty wsparcia uczestników projektu, koordynatora i członków klastra (pomoc de minimis).....	17
5.4.3	Usługi zewnętrzne dla koordynatora klastra (objęte pomocą publiczną na podstawie art. 19 Rozporządzenia 651/2014)	19
5.4.4	Koszty wsparcia uczestników projektu (objęte pomocą publiczną na podstawie art. 19 Rozporządzenia 651/2014).....	19
6	Wydatki koordynatora dotyczące uzupełnienia potencjału do świadczenia usług na rzecz członków.....	20
6.1	Pomoc publiczna	20
6.2	Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	20
6.3	Zakres działań objętych wsparciem	20
6.4	Kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach pomocy dotyczącej uzupełnienia potencjału do świadczenia usług na rzecz członków klastra	21
6.4.1	Środki trwałe.....	21
6.4.2	Usługi zewnętrzne	21
7	Intensywności wsparcia dla klastrów innowacyjnych w ramach art. 27 Rozporządzenia 651/2014.....	21

1 Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie

Pojęcia „wydatki kwalifikowalne” i „koszty kwalifikowalne” są stosowane w Przewodniku zamiennie.

1.1 Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis

Maksymalne progi wartości dofinansowania i jej intensywności oraz rodzaje wydatków kwalifikowalnych wskazane w Przewodniku wynikają z zasad udzielania pomocy publicznej uregulowanych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w stosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (dalej: **Rozporządzenie 651/2014**) oraz zasad udzielania pomocy *de minimis* uregulowanych w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (dalej: **Rozporządzenie 1407/2013**).

Wartość pomocy publicznej w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy udzielonych w projekcie nie może przekroczyć progów wskazanych w art. 4 **Rozporządzenia 651/2014**, które dla poszczególnych przeznaczeń pomocy wynoszą:

- a) pomoc na udział MŚP w targach (art. 19): **2 mln EUR na MŚP rocznie**;
- b) pomoc dla klastrów innowacyjnych (art. 27): pomoc dla klastrów innowacyjnych: 7,5 mln EUR na klastery;

Pomoc de minimis może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą de minimis lub pomocą de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w danym roku podatkowym oraz w ciągu 2 poprzedzających lat podatkowych z różnych źródeł i w różnych formach, **nie przekroczy kwoty wskazanej w Rozporządzeniu 1407/2013, która obecnie wynosi 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy**, a w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego towarów – 100 000 euro dla jednego przedsiębiorcy. Do celów ustalenia dopuszczalnego pułapu pomocy de minimis przez jednego przedsiębiorcę rozumie się jedno przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 2 ust. 2 **Rozporządzenia 1407/2013**. Wnioskowana pomoc de minimis nie może przekroczyć ww. limitów.

Aby ustalić, czy przestrzegane są ww. maksymalne progi pomocy oraz progi maksymalnej intensywności pomocy, należy wziąć pod uwagę **warunki kumulacji** wskazane w art. 8 Rozporządzenia 651/2014, tj. przy obliczaniu uwzględnia się całkowitą kwotę pomocy w ramach danego przeznaczenia pomocy w ramach projektu oraz pomoc uzyskaną z innych źródeł odpowiednio na podstawie Art. 19 lub 27 Rozporządzenia 651/2014.

Do przeliczenia na EUR wysokości udzielonego dofinansowania w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy w projekcie, stosowany jest kurs średni walut obcych – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie, a w przypadku zmiany – w dniu zawarcia aneksu do umowy o dofinansowanie. Na etapie oceny

wniosku zastosowanie będzie mieć kurs średni walut obcych – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu rozpoczęcia naboru.

Koszty mogą zostać poniesione najwcześniej po dniu złożenia wniosku. Wyjątki od tej zasady, dotyczące niektórych kosztów objętych pomocą de minimis, zostały opisane w punktach **5.4.1** i **5.4.3** niniejszego dokumentu.

Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r

1.2 Zasady kwalifikowalności podatku VAT

Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy:

- 1) Wnioskodawcy nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT na podstawie przepisów o VAT obowiązujących w naszym kraju;
- 2) żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w realizację projektu lub wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej, jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa powyżej, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

2 Wkład własny

Wnioskodawca jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego w zadeklarowanej wysokości na pokrycie części kosztów kwalifikowalnych w projekcie. Beneficjent zapewnia finansowanie wkładu własnego we własnym zakresie, w tym ze środków pozyskanych od członków klastra.

Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku lub kasy w trakcie trwania projektu). Wkład własny Wnioskodawcy nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Oznacza to środki finansowe wnoszone przez Wnioskodawcę, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną Wnioskodawcy przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną Wnioskodawcy).

3 Wydatki operacyjne koordynatora klastra

3.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie na wydatki operacyjne na podstawie **art. 27 ust. 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651 /2014**.

3.2 Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Minimalna wysokość wydatków kwalifikowalnych wynosi: bez limitu.

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

Intensywność pomocy operacyjnej nie przekracza 50% łącznych kwalifikowalnych kosztów w okresie, na który przyznawana jest pomoc.

Łączny czas trwania pomocy operacyjnej udzielanej klastrowi na podstawie Rozporządzenia 651/2014 nie może przekraczać 10 lat. W okres ten wlicza się pomoc operacyjną otrzymaną przez klaster wcześniej. Pomoc operacyjna nie może wykraczać poza okres kwalifikowalności FENG.

3.3 Zakres działań objętych wsparciem

Za koszty kwalifikowalne pomocy operacyjnej dla klastrów innowacyjnych uznaje się koszty działań powiązanych z rozwojem oferty usługowej świadczonej przez koordynatora dotyczące:

- 1) aktywizacji klastra w celu ułatwienia współpracy, dzielenia się informacjami oraz świadczenia lub kierowania specjalistycznych i dopasowanych usług wsparcia dla biznesu, to jest:
  - a) koszty zaprojektowania i utrzymania narzędzi ICT,
  - b) koszty zaprojektowania i testowania nowej usługi lub produktu usługowego dla koordynatora,
  - c) koszty usług eksperckich dotyczących badań rynkowych, audytów, badań ewaluacyjnych, przygotowania modelu biznesowego, których wyniki są niezbędne do realizacji projektu,
  - d) koszty związane z przeprowadzeniem procedury przetargowej, w tym koszty doradztwa eksperckiego przy przygotowaniu dokumentacji przetargowej dotyczącej usług, o których mowa w lit. a), b) i c), oraz dotyczące usług wsparcia internacjonalizacji klastra i/lub jego członków;
- 2) marketingu klastra w celu zwiększenia udziału nowych przedsiębiorstw lub organizacji oraz zwiększenia rozpoznawalności klastra, to jest:
  - a) związane z kosztami nabycia lub wytworzenia oraz dystrybucji materiałów informacyjno-promocyjnych w postaci materiałów drukowanych,
  - b) związane z kosztami przygotowania i prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych w mediach tradycyjnych, elektronicznych, cyfrowych;

- 3) zarządzania zapleczem klastra, organizacji programów szkoleniowych, warsztatów i konferencji w celu wsparcia dzielenia się wiedzą, tworzenia sieci kontaktów i współpracy transnarodowej, to jest:
- a) koszty wynajmu niezbędnych pomieszczeń oraz sprzętu, w tym obsługi technicznej,
  - b) koszty szkoleń, zdobywania wiedzy i podnoszenia kompetencji przez personel koordynatora klastra bezpośrednio związane z nowymi usługami lub zadaniami realizowanymi przez koordynatora,
  - c) koszty organizacji szkoleń (wynagrodzenie wykładowcy, materiały szkoleniowe) dla członków klastra w związku z nowymi usługami z obszarów strategicznych,
  - d) koszty organizacji warsztatów i konferencji oraz spotkań z przedstawicielami zagranicznych organizacji klastrowych i/lub branżowych,
  - e) koszty tłumaczenia, w tym tłumaczenia przysięgłego,
  - f) koszty usług cateringowych,
  - g) koszty usprawniające komunikację wewnątrz klastra w tym: narzędzia informatyczne, rozwój elektronicznych baz danych i platform wspierających współpracę.

Wydatki operacyjne koordynatora klastra obejmują rozwój usług tj. ich zaprojektowanie, przygotowanie, testowanie, wdrożenie. W ramach pomocy operacyjnej nie podlegają dofinansowaniu koszty świadczenia usług przez koordynatora klastra po etapie ich testowania i rynkowego wdrożenia. Koszty świadczenia usług z zakresu internacjonalizacji są finansowane w ramach kosztów opisanych w punkcie 5 *WYDATKI KOORDYNATORA KLASTRA związane ze świadczeniem usług z zakresu internacjonalizacji klastra.*

3.4 Kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach pomocy operacyjnej dla koordynatora klastra

3.4.1 Personel

Koszty personelu projektu zaangażowanego w realizację działań objętych pomocą operacyjną dotyczą osób zatrudnionych na umowę o pracę.

Wydatki są kwalifikowalne wyłącznie w zakresie i przez okres zaangażowania personelu projektu w realizację projektu.

Koszty personelu określają Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021 – 2027. Zatrudnienie lub oddelegowanie personelu do realizacji zadań związanych z realizacją projektu musi być odpowiednio uwzględnione w umowie o pracę, porozumieniu lub zakresie czynności służbowych pracownika lub w opisie stanowiska pracy poprzez wskazanie w szczególności zadań wykonywanych w ramach projektu.

Jeżeli stosunek pracy pracownika Wnioskodawcy jedynie w części obejmuje zadania w ramach projektu, koszt wynagrodzenia jest kwalifikowalny pod warunkiem, że:

- a) zadania związane z realizacją projektu zostaną wyraźnie wyodrębnione w umowie o pracę, porozumieniu lub zakresie czynności służbowych pracownika lub opisie stanowiska pracy,
- b) zakres zadań związanych z realizacją projektu stanowi podstawę do określenia proporcji faktycznego zaangażowania pracownika w realizację projektu w stosunku do czasu pracy wynikającego z umowy o pracę tego pracownika,
- c) koszt wynagrodzenia personelu projektu odpowiada proporcji, o której mowa w lit. b, chyba, że zakres odpowiedzialności, złożoność lub poziom wymaganych kompetencji na danym stanowisku uzasadnia różnicę w udziale wydatku do czasu pracy wynikającego ze stosunku pracy.

Ponadto, koszt wynagrodzenia jest kwalifikowalny pod warunkiem, że:

- a) obciążenie wynikające z zaangażowania zawodowego danej osoby nie wyklucza możliwości prawidłowej i efektywnej realizacji wszystkich zadań powierzonych danej osobie,
- b) łączne zaangażowanie zawodowe personelu projektu w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy UE oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych Wnioskodawcy i innych podmiotów (niezależnie od formy zaangażowania) nie przekracza 276 godzin miesięcznie; do ww. limitu wlicza się okres urlopu wypoczynkowego oraz czas niezdolności do pracy wskutek choroby, natomiast nie wlicza się innych nieobecności pracownika (np. urlop bezpłatny, rodzicielski i macierzyński).

Przed zaangażowaniem osoby do projektu Wnioskodawca musi zweryfikować spełnienie ww. warunku (weryfikacji można dokonać posiłkując się pisemnym oświadczeniem złożonym przez osobę mającą być zaangażowaną do projektu). Warunek ten powinien być spełniony w całym okresie kwalifikowania wynagrodzenia danej osoby w tym projekcie, przy czym w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w zakresie spełnienia tego warunku za niekwalifikowalne należy uznać wynagrodzenie personelu projektu (w całości lub w części) w tym projekcie, w ramach którego zaangażowanie personelu projektu spowodowało naruszenie tego warunku.

Personel pełniący funkcje zarządcze finansowany jest w ramach stawki ryczałtowej na koszty pośrednie.

Nie jest możliwe łączenie dwóch form rozliczenia (koszty bezpośrednie i pośrednie) dla jednego stanowiska.

3.4.2 Koszty wsparcia uczestników projektu (objęte pomocą publiczną na podstawie art. 27 ust. 7 Rozporządzenia 651/2014)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są:

I. Koszty podróży służbowych personelu koordynatora klastra, w przypadku podróży krajowych¹ – inne niż finansowane w ramach kategorii kosztów opisanych w punktach **5.4.2** i **5.4.4**, na podstawie stawek określonych w przewodniku, tj.

- 1) Koszty diet, ubezpieczenia uczestników podróży na czas wyjazdu służbowego, uzyskania niezbędnych wiz,
- 2) koszty:
  - a) zakupu noclegów,
  - b) transportu w tym zakupu biletów lotniczych, kolejowych, autobusowych, promowych lub wynajem lub wykorzystanie samochodu jako środka umożliwiającego dojazd na miejsce docelowe, oraz wymagane opłaty dodatkowe, w tym za bagaż i nadbagaż, wybór miejsca w samolocie, parking, winiety, przejazd autostradą lub inną płatną drogą lub wynajmu lub wykorzystania samochodu jako środka umożliwiającego komunikację miejscową,
  - c) dojazdów środkami komunikacji miejscowej lub wynajmu lub wykorzystania samochodu jako środka umożliwiającego komunikację.

Koszty kwalifikowalne tej kategorii rozliczane są na podstawie następujących **stawek jednostkowych**:

Obszar	Stawki jednostkowe na osobę
Polska	1 016,00 zł
Europa	4 591,00 zł
USA	9 331,00 zł
Świat	7 274,00 zł

Identyfikacja pojęcia personelu koordynatora klastra zgodnie opisem w punkcie **3.4.1**.

II. Koszty bezpośrednio związane z usługami szkoleniowymi dla koordynatora, świadczonymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej rozliczane na podstawie stawki jednostkowej, tj.:

- 1) wynagrodzenia wykładowców (za czas przeprowadzenia szkolenia oraz ewentualnych konsultacji po szkoleniu, o ile są one wliczone w czas przeprowadzenia szkolenia), koszty operacyjne wykładowców takie jak koszty podróży, koszty zakwaterowania, koszty amortyzacji narzędzi i wyposażenia w zakresie, w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
- 2) koszty wynajmu sal szkoleniowych z adekwatnymi narzędziami i wyposażeniem w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
- 3) koszty materiałów szkoleniowych, w tym koszty tłumaczeń związanych ze szkoleniem;

¹ Stawki jednostkowe są niekwalifikowalne w przypadku imprez targowych/ misji gospodarczych odbywających się w miejscowości, w której znajduje się siedziba, główne miejsce prowadzenia działalności lub oddział beneficjenta lub partnera projektu z zastrzeżeniem, że jeśli pracownik beneficjenta jedzie na imprezę targową/ misję gospodarczą do miejscowości, w którym partner beneficjenta ma siedzibę, wówczas koszt podróży służbowej jest kwalifikowalny.

- 4) koszty administracyjne związane z organizacją i obsługą szkolenia, w tym przerwy kawowe i lunche / posiłki serwowane w czasie szkolenia.

Rodzaj szkolenia	Stawka za godzinę zegarową (netto) na osobę
Szkolenie otwarte stacjonarne	98,00 zł
Szkolenie otwarte zdalne	79,00 zł
Szkolenie zamknięte stacjonarne	176,00 zł
Szkolenie zamknięte zdalne	141,00 zł

Koszty wsparcia uczestników projektu dotyczące szkoleń obliczone w oparciu o stawkę jednostkową będą uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że osoba, która jest zgłaszana na szkolenie, na dzień rozpoczęcia szkolenia ma m.in. zawartą umowę o pracę, powołanie, wybór, mianowanie lub spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną lub być zatrudniona na innej podstawie. Szkolenie musi mieć związek z pracą tej osoby wykonywaną na rzecz koordynatora klastra w związku z działalnością operacyjną klastra.

Wydatki związane ze szkoleniami prowadzonymi w celu przestrzegania obowiązkowych przepisów krajowych w zakresie szkoleń (w rozumieniu art. 31 ust. 2 Rozporządzenia 651/2014), w szczególności obowiązkowych szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy są wydatkami niekwalifikowanymi.

3.4.3 Usługi zewnętrzne

Zakup usług obcych, związanych bezpośrednio z realizacją działań dotyczących działalności operacyjnej koordynatora klastra, obejmuje:

- a) usługi tłumaczeniowe;
- b) usługi transportowe;
- c) usługi eksperckie, doradcze i pokrewne;
- d) usługi dotyczące działalności operacyjnej koordynatora klastra wykonywane przez osoby samozatrudnione (koszty pracowników koordynatora najętych na podstawie umów B2B)
- e) usługi abonamentowe dotyczące usług dostępu do oprogramowania (w szczególności w formule Software-as-a-Service), kwalifikowalne za okres realizacji projektu;
- f) usługi cateringowe, związane z organizacją warsztatów, konferencji oraz spotkań z przedstawicielami zagranicznych organizacji klastrowych i/lub branżowych;
- g) usługi z dziedziny marketingu.

3.4.4 Dostawy (inne niż środki trwałe)

Koszty materiałowe, związane bezpośrednio z realizacją działań dotyczących działalności operacyjnej koordynatora klastra, obejmujące:

- a) koszty materiałów eksploatacyjnych urządzeń wykorzystywanych w działalności szkoleniowej lub marketingowej;
- b) koszty nabycia materiałów promocyjno-informacyjnych.

3.4.5 Nieruchomości

Do kosztów kwalifikowalnych tej kategorii zalicza się koszty dzierżawy lub najmu pomieszczeń (nieruchomości) w związku i w zakresie w jakim pomieszczenia te wykorzystywane są do realizacji działań objętych pomocą operacyjną koordynatora klastra.

3.4.6 Koszty pośrednie (ogólne)

Koszty pośrednie rozliczane są metodą ryczałtową i stanowią 7% kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów operacyjnych projektu, wymienionych w pkt. od 3.4.1 do 3.4.5

Obliczone w ten sposób koszty traktowane są jako wydatki poniesione. Nie ma obowiązku zbierania ani opisywania dokumentów księgowych, aby potwierdzić, że poniesione zostały wydatki na koszty pośrednie.

4 Wydatki inwestycyjne koordynatora klastra

4.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca może uzyskać wsparcie na wydatki inwestycyjne na podstawie **art. 27 ust. 5 Rozporządzenia 651/2014** (pomoc inwestycyjna dla klastrów innowacyjnych) albo na podstawie **Rozporządzenia 1407/2013** (na zasadach de minimis). Nie ma możliwości uzyskania w ramach danego projektu wsparcia na cele inwestycyjne jednocześnie na zasadach de minimis oraz jako pomoc inwestycyjna.

4.2 Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Intensywność pomocy inwestycyjnej dla klastrów innowacyjnych nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych.

Intensywność pomocy można zwiększyć o 15 punktów procentowych w przypadku klastrów innowacyjnych usytuowanych na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz o 5 punktów procentowych w przypadku klastrów innowacyjnych znajdujących się na obszarach objętych pomocą, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. c) tego Traktatu.

Obszary, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. a) Traktatu - województwa: kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie oraz region mazowiecki regionalny.

Obszary, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu - województwa: dolnośląskie i wielkopolskie oraz następujące gminy należące do regionu warszawskiego stołecznego: Baranów, Błonie, Dąbrówka, Dobrze, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jadów, Jaktorów, Kałuszyn, Kampinos, Kołbiel, Latowicz, Leoncin, Leszno, Mrozy, Nasielsk, Osieck, Prażmów, Serock, Siennica, Sobienie-Jeziory, Strachówka, Tarczyn, Tłuszcz, Zakroczym i Żabia Wola.

Pozostałe obszary - Miasto stołeczne Warszawa oraz powiaty ościenne tj.: powiat legionowski (gminy: Legionowo, Jabłonna, Nieporęt, Wieliszew), powiat miński (gminy: Mińsk Mazowiecki, Sulejówek, Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Jakubów, Stanisławów), powiat otwocki (gminy: Józefów, Otwock, Celestynów, Karczew, Wiązowna), powiat wołomiński (gminy: Kobyłka, Marki, Ząbki, Zielonka, Klembów, Poświętne, Radzymin, Wołomin) powiat grodziski (gminy: Milanówek, Podkowa Leśna), powiat nowodworski (gminy: Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Pomiechówek), powiat piaseczyński (gminy: Konstancin Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno), powiat pruszkowski cały, powiat warszawski zachodni (gminy: Izabelin, Łomianki, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice), nie kwalifikują się do otrzymania dodatkowej premii za lokalizację.

Tabela intensywności zaprezentowana jest [w punkcie 7](#) niniejszego dokumentu.

Limity dotyczące pomocy de minimis:

Intensywność pomocy inwestycyjnej na zasadach de minimis nie przekracza 85% kosztów kwalifikowalnych.

Pomoc de minimis może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą de minimis lub pomocą de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w danym roku podatkowym oraz w ciągu 2 poprzedzających lat podatkowych z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy kwoty wskazanej w Rozporządzeniu 1407/2013, która obecnie wynosi 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy, a w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego towarów – 100 000 euro dla jednego przedsiębiorcy.

4.3 Zakres działań objętych wsparciem

W ramach pomocy inwestycyjnej dla koordynatora klastra finansowane są działania związane z utworzeniem lub modernizacją

- a) infrastruktury badawczej lub
- b) infrastruktury demonstracyjnej, umożliwiającej fizyczną prezentację całości lub części procesu produkcyjnego,

niezbędnej do **budowy potencjału koordynatora klastra** do świadczenia nowej lub znacząco ulepszonej (innowacja produktowa lub procesowa) usługi na rzecz członków klastra.

4.4 Kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach pomocy inwestycyjnej dla koordynatora klastra

4.4.1 Środki trwałe

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia środków trwałych, w tym koszty ich instalacji i uruchomienia z wyłączeniem prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz prawa własności nieruchomości, oraz leasing finansowy środków trwałych innych niż nieruchomości.

W przypadku leasingu kwalifikowalne są raty spłaty kapitału środków trwałych, z wyłączeniem nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych. Raty powinny być poniesione przez korzystającego do dnia zakończenia realizacji projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu albo spłaty kapitału środków trwałych, należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, o ile we wniosku o udzielenie pomocy finansujący jest wskazany przez wnioskodawcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu. Umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na korzystającego, z wyłączeniem leasingu zwrotnego.

4.4.2 Roboty budowlane

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia robót i materiałów budowlanych.

4.4.3 Wartości niematerialne i prawne

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej, które:

- a) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,
- b) zostaną nabyte na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z koordynatorem klastra,
- c) będą stanowić aktywa koordynatora klastra i pozostaną związane z projektem, na który przyznano pomoc, przez co najmniej 5 lat lub 3 lata w przypadku koordynatora klastra będącego mikro-, małym lub średnim przedsiębiorcą, od dnia zakończenia realizacji projektu.

Wartości niematerialne i prawne, to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności:

- autorskie prawa majątkowe (w tym m.in.: programy komputerowe), prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- know-how,
- prawa majątkowe przyjęte do używania na podstawie umowy spełniającej warunki leasingu finansowego.

Ponadto do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych.

5 Wydatki koordynatora klastra związane ze świadczeniem usług z zakresu internacjonalizacji klastra

5.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca (koordynator klastra) może uzyskać wsparcie na pokrycie kosztów własnych związanych ze świadczeniem usług z zakresu internacjonalizacji klastra w ramach pomocy na udział MŚP w targach, na podstawie **art. 19 Rozporządzenia 651/2014 (wyłącznie MŚP) albo** w ramach pomocy de minimis, na podstawie **Rozporządzenia 1407/2013** (MŚP oraz duży przedsiębiorca).

Członkowie klastra, biorący udział w projekcie, uzyskują pomoc de minimis na podstawie **Rozporządzenia 1407/2013**. Jest to pomoc niefinansowa (tj. udzielana w formie usług świadczonych przez koordynatora klastra).

5.2 Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Maksymalny udział wydatków kwalifikowalnych związanych z internacjonalizacją nie może przekroczyć 50% sumy kosztów kwalifikowalnych całego projektu.

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

Intensywność pomocy na udział MŚP w targach (pomoc publiczna udzielana koordynatorowi klastra będącym MŚP na podstawie art. 19 Rozporządzenia 651/2014) nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych.

Pomoc na udział MŚP w targach udzielana koordynatorowi klastra będącym MŚP: 2 mln EUR na przedsiębiorstwo rocznie.

Limity dotyczące pomocy de minimis:

Intensywność pomocy na internacjonalizację udzielanej koordynatorowi klastra lub członkom klastra na zasadach de minimis nie przekracza:

- 85 % kosztów kwalifikowalnych dla koordynatora klastra (tj. dotyczących kosztów udziału koordynatora klastra w działaniach wskazanych w punkcie 5.3, działania nr 1 – 4).
- 70% kosztów kwalifikowalnych realizacji usług z zakresu internacjonalizacji dla członków klastra będących mikro-, małymi lub średnimi przedsiębiorcami,
- 50 % kosztów kwalifikowalnych realizacji usług z zakresu internacjonalizacji dla członków klastra będących dużymi przedsiębiorcami.

Pomoc de minimis może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą de minimis lub pomocą de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w danym roku podatkowym oraz w ciągu 2 poprzedzających lat podatkowych z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy kwoty wskazanej w Rozporządzeniu 1407/2013, która obecnie wynosi 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy, a w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego towarów – 100 000 euro dla jednego przedsiębiorcy.

5.3 Zakres działań objętych wsparciem

W ramach pomocy dla koordynatora klastra będącego MŚP na udział w targach (objętych pomocą z art. 19 Rozporządzenia 651/2014), kwalifikowane są działania wskazane w punkcie 1 lit. b poniżej.

Pomoc de minimis może dotyczyć wszystkich wymienionych poniżej rodzajów działań, przy czym pomoc de minimis dla koordynatora klastra dotyczy pokrycia kosztów własnych koordynatora związanych z świadczeniem usług z zakresu internacjonalizacji na rzecz członków klastra.

- 1) Działania związane z **udziałem koordynatora klastra/członka klastra w targach w charakterze wystawcy** mogą składać się, z następujących elementów:
  - a) działań przygotowawczych polegających na skorzystaniu z usług doradczych lub szkoleniowych w celu zwiększenia skuteczności poszukiwania nowych partnerów handlowych na rynkach zagranicznych w związku z uczestnictwem w imprezie targowej;
  - b) działań związanych z wynajmem, budową i obsługą stoiska wystawowego podczas udziału w imprezie targowo-wystawienniczej w charakterze wystawcy;
  - c) organizacji i udziału w spotkaniach z kontrahentami lub potencjalnymi kontrahentami, w tym spotkaniach B2B i spotkaniach matchmakingowych;
  - d) organizacji dla kontrahentów lub potencjalnych kontrahentów pokazów, prezentacji lub degustacji produktów.
- 2) Działania związane z **udziałem koordynatora klastra/członka klastra w wyjazdowych misjach gospodarczych** mogą składać się z następujących elementów:
  - a) działań przygotowawczych polegających na skorzystaniu z usług doradczych lub szkoleniowych przez uczestników wyjazdowej misji gospodarczej w zakresie pozyskania wiedzy na temat rynku objętego programem misji;
  - b) organizacji i udziału w spotkaniach z kontrahentami lub potencjalnymi kontrahentami, w tym spotkaniach B2B i spotkaniach matchmakingowych;
  - c) wizyt w przedsiębiorstwach kontrahentów lub potencjalnych kontrahentów;
  - d) wizyt w roli zwiedzającego na imprezach targowo-wystawienniczych;
  - e) organizacji dla kontrahentów lub potencjalnych kontrahentów pokazów, prezentacji lub degustacji produktów;
  - f) organizacji i udziału w spotkaniach z przedstawicielami instytucji i organizacji branżowych;

- g) organizacji i udziału w spotkaniach z dziennikarzami.
- 3) Działania związane z **organizacją przez koordynatora klastra/członka klastra przyjazdowych misji gospodarczych** mogą składać się z następujących elementów:
- a) organizacji dla uczestników przyjazdowej misji gospodarczej pokazów, prezentacji lub degustacji produktów;
  - b) organizacji i przeprowadzenia wizyt w przedsiębiorstwach członków klastra dla uczestników przyjazdowej misji gospodarczej.
- 4) Działania związane z **udziałem koordynatora klastra/członka klastra w seminariach, kongresach i konferencjach** mogą składać się z następujących elementów:
- a) działań związanych z organizacją i przeprowadzeniem udziału w seminarium, kongresie lub konferencji;
  - b) organizacji i udziału w spotkaniach z kontrahentami lub potencjalnymi kontrahentami, w tym spotkaniach B2B i spotkaniach matchmakingowych;
  - c) organizacji dla kontrahentów lub potencjalnych kontrahentów pokazów, prezentacji lub degustacji produktów.
- 5) Działania związane z **realizacją przez członka klastra prac badawczo-rozwojowych w oparciu o infrastrukturę zlokalizowaną poza terytorium Polski**.

Niezależnie od wyjątków dotyczących możliwości ponoszenia niektórych kosztów przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie, wszelkie wydarzenia (targi, misje, seminaria, kongresy i konferencje, wykorzystanie zagranicznej infrastruktury badawczej), których dotyczą koszty kwalifikowalne nie mogą rozpocząć się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie ani zakończyć się po dniu zakończenia realizacji projektu.

5.4 Kategorie wydatków kwalifikowalnych związanych ze świadczeniem przez koordynatora klastra usług z zakresu internacjonalizacji klastra

5.4.1 Usługi zewnętrzne (pomoc de minimis)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty ponoszone przez koordynatora klastra w związku ze świadczeniem dla członków klastra będących przedsiębiorcami usług z zakresu internacjonalizacji oferty klastra, tj. koszty:

- 1) dostępu do zagranicznej infrastruktury badawczo-rozwojowej w związku z realizacją prac badawczo-rozwojowych;
- 2) usługi doradczej dotyczącej umiędzynarodowienia przedsiębiorcy w związku z udziałem w targach i misjach gospodarczych;
- 3) zaprojektowania i wykonania materiałów promocyjnych w związku z udziałem w targach i misjach gospodarczych;

- 4) transportu i ubezpieczenia eksponatów i materiałów promocyjnych w związku z udziałem w targach i misjach gospodarczych tj. koszty: zakupu usług w zakresie transportu i ubezpieczenia za granicą oraz na terytorium RP eksponatów i materiałów promocyjnych, odprawy celnej i spedycji;
- 5) rezerwacji miejsca wystawowego na targach, opłaty rejestracyjnej za udział w targach oraz wpisu do katalogu targowego;
- 6) organizacji i obsługi stoiska wystawowego na targach lub wystawie w tym koszty utylizacji odpadów związanych z utylizacją stoiska wystawowego;
- 7) reklamy w mediach targowych;
- 8) opłat za uczestnictwo w seminariach, kongresach i konferencjach;
- 9) organizacji pokazów, prezentacji i degustacji produktów w zakresie promocji marki produktowej, w tym zakup usług w zakresie wynajmu niezbędnych pomieszczeń oraz sprzętu, zakup usług tłumaczenia, zakup usług cateringowych, w związku z udziałem w targach i misjach gospodarczych.

W uzasadnionych przypadkach związanych z udziałem w targach, seminariach, kongresach i konferencjach, ww. koszty mogą być ponoszone w okresie do 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, jednak każdorazowo (w stosunku do każdego z takich kosztów) Wnioskodawca będzie zobowiązany uzasadnić taką konieczność, np. ze względu na brak możliwości udziału w imprezie targowej w przypadku braku wcześniejszej (przed złożeniem wniosku) rezerwacji i dokonania wpisu do katalogu targowego. Koszty poniesione przed złożeniem wniosku o dofinansowanie bez istotnej przyczyny, związanej z możliwością uczestnictwa w danej imprezie, skutecznością procesu internacjonalizacji albo racjonalnością kosztową, zostaną uznane za niekwalifikowalne.

5.4.2 Koszty wsparcia uczestników projektu, koordynatora i członków klastra (pomoc de minimis)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty:

I. podróży służbowych pracowników koordynatora lub członka klastra uczestniczącego w targach, misjach gospodarczych, seminariach, kongresach i konferencjach w zakresie i według stawek określonych w przewodniku, tj. koszty:

- 1) diet, ubezpieczenia uczestników podróży na czas wyjazdu służbowego, uzyskania niezbędnych wiz,
- 2) koszty:
  - a) zakupu noclegów,
  - b) transportu, w tym zakupu biletów lotniczych, kolejowych, autobusowych, promowych lub wynajem lub wykorzystanie samochodu jako środka umożliwiającego dojazd na miejsce docelowe, oraz wymagane opłaty dodatkowe, w tym za bagaż i nadbagaż, wybór miejsca

- w samolocie, parking, winiety, przejazd autostradą lub inną płatną drogą lub wynajmu lub wykorzystania samochodu jako środka umożliwiającego komunikację miejscową,
- c) dojazdów środkami komunikacji miejscowej lub wynajmu lub wykorzystania samochodu jako środka umożliwiającego komunikację,

Koszty kwalifikowalne tej kategorii rozliczane są na podstawie następujących **stawek jednostkowych**:

Obszar	Stawki jednostkowe na osobę
Polska	1 016,00 zł
Europa	4 591,00 zł
USA	9 331,00 zł
Świat	7 274,00 zł

Liczba pracowników jednego przedsiębiorcy/koordynatora klastra uczestniczącego w danej imprezie targowej, misji gospodarczej, seminarium, kongresie lub konferencji nie może przekroczyć **3 osób**. Identyfikując pracowników koordynatora lub członka klastra uczestniczącego w targach należy przyjąć zasady ustanowione do identyfikacji personelu koordynatora klastra zgodnie opisem w punkcie **3.4.1**, odnosząc je przez analogię do danego analizowanego podmiotu.

II. Koszty bezpośrednio związane z usługami szkoleniowymi w zakresie umiędzynarodowienia przedsiębiorcy w związku z udziałem w targach lub misjach gospodarczych, świadczonymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, rozliczane na podstawie stawki jednostkowej, tj.:

- 1) wynagrodzenia wykładowców (za czas przeprowadzenia szkolenia oraz ewentualnych konsultacji po szkoleniu, o ile są one wliczone w czas przeprowadzenia szkolenia), koszty operacyjne wykładowców takie jak koszty podróży, koszty zakwaterowania, koszty amortyzacji narzędzi i wyposażenia w zakresie, w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
- 2) koszty wynajmu sal szkoleniowych z adekwatnymi narzędziami i wyposażeniem w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
- 3) koszty materiałów szkoleniowych, w tym koszty tłumaczeń związanych ze szkoleniem;
- 4) koszty administracyjne związane z organizacją i obsługą szkolenia, w tym przerwy kawowe i lunche / posiłki serwowane w czasie szkolenia.

Rodzaj szkolenia	Stawka za godzinę zegarową (netto) na osobę
Szkolenie otwarte stacjonarne	98,00 zł
Szkolenie otwarte zdalne	79,00 zł
Szkolenie zamknięte stacjonarne	176,00 zł
Szkolenie zamknięte zdalne	141,00 zł

Koszty wsparcia uczestników projektu dotyczące szkoleń obliczone w oparciu o stawkę jednostkową będą uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że osoba, która jest zgłaszana na szkolenie, na dzień rozpoczęcia szkolenia ma m.in. zawartą umowę o pracę, powołanie, wybór, mianowanie lub spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną lub być zatrudniona na innej podstawie. Szkolenie musi mieć związek z pracą tej osoby wykonywaną na rzecz koordynatora klastra w związku z działalnością operacyjną klastra.

Wydatki związane ze szkoleniami prowadzonymi w celu przestrzegania obowiązkowych przepisów krajowych w zakresie szkoleń (w rozumieniu art. 31 ust. 2 Rozporządzenia 651/2014), w szczególności obowiązkowych szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy są wydatkami niekwalifikowanymi.

5.4.3 Usługi zewnętrzne dla koordynatora klastra (objęte pomocą publiczną na podstawie art. 19 Rozporządzenia 651/2014)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty:

- 1) transportu i ubezpieczenia eksponatów w związku z udziałem w targach tj. koszty: zakupu usług w zakresie transportu i ubezpieczenia za granicą oraz na terytorium RP eksponatów, odprawy celnej i spedycji;
- 2) rezerwacji miejsca wystawowego na targach, opłaty rejestracyjnej za udział w targach oraz wpisu do katalogu targowego;
- 3) organizacji i obsługi stoiska wystawowego na targach lub wystawie w tym koszty utylizacji odpadów związanych z utylizacją stoiska wystawowego.

5.4.4 Koszty wsparcia uczestników projektu (objęte pomocą publiczną na podstawie art. 19 Rozporządzenia 651/2014)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty podróży służbowych personelu koordynatora klastra uczestniczącego w targach, w zakresie i według stawek określonych w przewodniku, tj. koszty:

- 1) diet, ubezpieczenia uczestników podróży na czas wyjazdu służbowego, uzyskania niezbędnych wiz,
- 2) koszty:
  - a) zakupu noclegów,
  - b) transportu, w tym zakupu biletów lotniczych, kolejowych, autobusowych, promowych lub wynajem lub wykorzystanie samochodu jako środka umożliwiającego dojazd na miejsce docelowe, oraz wymagane opłaty dodatkowe, w tym za bagaż i nadbagaż, wybór miejsca w samolocie, parking, winiety, przejazd autostradą lub inną płatną drogą lub wynajmu lub wykorzystania samochodu jako środka umożliwiającego komunikację miejscową,
  - c) dojazdów środkami komunikacji miejscowej lub wynajmu lub wykorzystania samochodu jako środka umożliwiającego komunikację.

Koszty kwalifikowalne tej kategorii rozliczane są na podstawie następujących **stawek jednostkowych**:

Obszar	Stawki jednostkowe na osobę
Polska	1 016,00 zł
Europa	4 591,00 zł
USA	9 331,00 zł
Świat	7 274,00 zł

Liczba członków personelu koordynatora klastra uczestniczących w danej imprezie targowej, nie może przekroczyć **3 osób**. Identyfikacja pojęcia personelu koordynatora klastra zgodnie opisem w punkcie **3.4.1**.

6 Wydatki koordynatora dotyczące uzupełnienia potencjału do świadczenia usług na rzecz członków

6.1 Pomoc publiczna

Wnioskodawca (koordynator klastra) może uzyskać wsparcie na wydatki dotyczące uzupełnienia potencjału do świadczenia usług na rzecz członków na podstawie **Rozporządzenia 1407/2013** (na zasadach de minimis).

6.2 Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Intensywność pomocy nie przekracza 85% kosztów kwalifikowalnych.

Pomoc de minimis może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą de minimis lub pomocą de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w danym roku podatkowym oraz w ciągu 2 poprzedzających lat podatkowych z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy kwoty wskazanej w Rozporządzeniu 1407/2013, która obecnie wynosi 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy, a w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego towarów – 100 000 euro dla jednego przedsiębiorcy.

6.3 Zakres działań objętych wsparciem

Wydatki koordynatora dotyczące uzupełnienia potencjału do świadczenia usług na rzecz członków ponoszone są w związku z realizacją działań związanych z rozwojem oferty usługowej koordynatora klastra, jako wydatki komplementarne i uzupełniające względem wydatków operacyjnych i inwestycyjnych.

6.4 Kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach pomocy dotyczącej uzupełnienia potencjału do świadczenia usług na rzecz członków klastra

6.4.1 Środki trwałe

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty najmu lub dzierżawy infrastruktury niezbędnej do opracowania lub testowania nowej lub znacząco zmienionej usługi, która będzie świadczona przez koordynatora klastra, w szczególności infrastruktury badawczej lub infrastruktury demonstracyjnej, umożliwiającej fizyczną prezentację całości lub części procesu produkcyjnego.

Kwalifikowalne koszty mogą dotyczyć opłat za najem/dzierżawę za okres mieszczący się całkowicie w terminie realizacji projektu.

6.4.2 Usługi zewnętrzne

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty:

- a) uzyskania przez koordynatora klastra certyfikatu doskonalenia jakości zarządzania klastrem wydawanego przez międzynarodowy zespół ekspertów The European Secretariat for Cluster Analysis (European Cluster Excellence Initiative Certificate) albo jego wyższego poziomu;
- b) uzyskania przez koordynatora klastra certyfikatu branżowego niezbędnego do świadczenia przez koordynatora klastra nowej usługi.

7 Intensywności wsparcia dla klastrów innowacyjnych w ramach art. 27 Rozporządzenia 651/2014

Lokalizacja klastra innowacyjnego	Intensywność pomocy inwestycyjnej	Intensywność pomocy operacyjnej ²
Obszar a*	65 %	50%
Obszar c**	55%	50%
Poza obszarem „a” i „c”***	50 %	50%

*obszary „a”:

województwa: kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie oraz region mazowiecki regionalny

**obszary „c”:

województwa: dolnośląskie i wielkopolskie oraz następujące gminy należące do regionu warszawskiego stołecznego: Baranów, Błonie, Dąbrówka, Dobrze, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jadów, Jaktorów, Kałuszyn, Kampinos, Kołbiel, Latowicz, Leoncin, Leszno, Mrozy,

² wspieranie przez okres nie dłuższy niż 10 lat

Nasielsk, Osieck, Prażmów, Serock, Siennica, Sobienie-Jeziory, Strachówka, Tarczyn, Tłuszcz, Zakroczym i Żabia Wola.

***obszary poza „a” i „c”:

Pozostałe obszary – m.st. Warszawa oraz powiaty ościenne tj.: powiat legionowski (gminy: Legionowo, Jabłonna, Nieporęt, Wieliszew), powiat miński (gminy: Mińsk Mazowiecki, Sulejówek, Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Jakubów, Stanisławów), powiat otwocki (gminy: Józefów, Otwock, Celestynów, Karczew, Wiązowna), powiat wołomiński (gminy: Kobyłka, Marki, Żąbki, Zielonka, Klembów, Poświętne, Radzymin, Wołomin) powiat grodziski (gminy: Milanówek, Podkowa Leśna), powiat nowodworski (gminy: Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Pomiechówek), powiat piaseczyński (gminy: Konstancin Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno), powiat pruszkowski cały, powiat warszawski zachodni (gminy: Izabelin, Łomianki, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice).